

перебігу абсолютна та відносна маса підшлункової залози збільшується відповідно у 1,30 і 1,24 рази, а за хронічного, відповідно, у 1,28 та 1,13 рази.

УДК 619:636.5/611.4

Гуральська С.В., кандидат ветеринарних наук, доцент
Горальський Л.П., доктор ветеринарних наук, професор
Житомирський національний агроекологічний університет

МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТИМУСА КУРЕЙ, ВАКЦИНОВАНИХ ПРОТИ ІНФЕКЦІЙНОГО БРОНІТУ

Встановлено, що у вакцинованих курей відмічається зменшення живої маси тіла відносно контрольної групи, відповідно абсолютної маси тимуса, що вказує на посилення міграції Т-лімфоцитів у периферичні органи імуногенезу для здійснення імунних реакцій. Імунізація курей проти інфекційного бронхіту призводить до збільшення площі мозкової речовини часточок, у порівнянні з курми контрольної групи.

Інфекційний бронхіт птиці реєструється в усіх країнах світу і спричиняє значні економічні збитки промисловим і фермерським птахогосподарствам. Однією з актуальних проблем в птахівництві залишається вибір оптимальних програм імунізації птиці щодо інфекційного бронхіту курей. Для розуміння патогенезу захворювання птиці останніми роками велика увага приділяється вивченню особливостей розвитку, будови і функціонування органів імунної системи.

Мета роботи. Визначити імуноморфологічні зміни у курей, вакцинованих живою ліофілізованою вакциною штаму Н-120 серотипу Массачусетс проти інфекційного бронхіта.

Матеріал та методи. Для дослідження було відібрано групу курчат віком 1 день, вирощених в умовах СТОВ „Старосолотвинська птахофабрика” Бердичівського району Житомирської області.

Гістологічне дослідження проводили на кафедрі анатомії і гістології факультету ветеринарної медицини Житомирського національного агроекологічного університету. Матеріалом був тимус курей віком 1, 8, 20, 40 днів відібраний від клінічно здорових курей контрольної та дослідних груп. Для проведення гістологічних досліджень застосовували загальноприйняті методи фіксації тканин та виготовлення зрізів. Морфометричний аналіз проводили згідно рекомендацій К. Ташке (1980) та Г.Г. Автанділова (1990).

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено, що в 1-денному віці жива маса курчат становила в середньому 30 г, у 8-денному віці, через 7 днів після вакцинації жива маса у контрольній групі становила 40 г, у другій групі – 38 г. В 20-денному віці приріст живої маси у вакцинованих курей був менший ніж у контролі і становив 120 та 127 г відповідно. В 40-денному віці спостерігаємо дещо більший приріст у дослідній групі (320 г), в контрольній даний показник складав 300 г.

Аналіз досліджень показує, що абсолютна маса тимуса у курей 1 денного віку становила в середньому 50 г, у 8 денному віці в контрольній групі цей показник

становив 114 г, у дослідній групі відповідно 100 г. У 20-денному віці в контролі - 980 г., в досліді – 900 г. У 40-денному віці – відповідно 1900 та 1700 г. У вакцинованих курей проводили морфометричне дослідження лімфоїдних структур тимуса. Кіркова речовина на початку досліду в порівнянні з контролем зменшується. В окремі дні досліду площа кіркової та мозкової речовини практично не відрізняються. Так, на 7 день після першої вакцинації площа кіркової речовини тимуса у контрольній групі становить 35,5%, а у дослідній - 35%. У 20-денному віці кіркова речовина контрольної групи становить 41%, а дослідної – 38%. Зменшення площі кіркової речовини тимуса відповідно призводила до збільшення мозкової речовини.

Таким чином, проведені нами дослідження показали, що при імунізації курчат проти інфекційного бронхіту спостерігається зменшення абсолютної маси тимуса, це вказує на посилення міграції Т-лімфоцитів у периферичні органи імуногенезу для здійснення імунних реакцій. Аналіз результатів гістологічного дослідження тимуса свідчить про те, що імунізація курей проти інфекційного бронхіту призводить до збільшення площі мозкової речовини часточок, у порівнянні з курми контрольної групи. У птахів контрольної групи кіркова і мозкова речовина в часточках була добре виражена.

УДК 636,4:636,084

Давидов Е.А., пошукувач
Бурлака В.А., доктор с.-г. наук, професор
Житомирський національний агроєкологічний університет
Хом'як І.В., старший викладач
Житомирський державний університет ім. І.Франка

САНІТАРНО-ВЕТЕРИНАРНІ ПОКАЗНИКИ СВИНИНИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ДЕТЕРГЕНТІВ

Висвітлюється питання впливу природних детергентів в раціонах підсвинків на санітарно-гігієнічні показники свинини. Використання алуніту, каоліну та їх сумішок дозволило отримувати м'ясо, м'ясопродукти з оцінкою смакових показників 3,71, 3,83 та 3,75 бали проти 3,34 бали у контролі.

Ключові слова: *детергенти, м'ясна продуктивність, бали.*

Виробництво свинини в умовах промислових комплексів у зонах техногенного забруднення зумовлене в першу чергу високим вмістом важких металів у кормах, що веде до погіршення клінічного стану, порушення обміну речовин, зниження продуктивності та суттєвої зміни санітарної безпеки кінцевої продукції, якості м'яса. Для досліду, що проходив у господарстві „Колодянський бекон” що в Житомирській області на молодняку великої білої породи. Тому було сформовано методом груп-аналогів 4 групи підсвинків після відлучення по 15 голів у кожній: контрольну та 3 дослідні, яким додатково з комбікормом згодовували детергенти.

Відгодівля молодняку продовжувала терміном від 2,5 до 8,5 місяців і до досягнення живої маси 100-108 кг. По завершенню відгодівлі провели контрольний